

Vetenskapsrådet

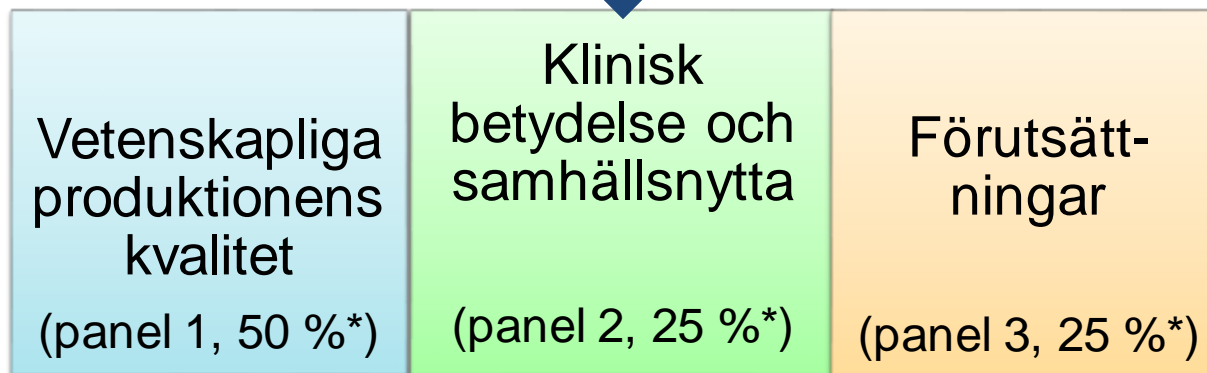
UTVÄRDERING

den kliniska forskningens
kliniska betydelse och samhällsnytta
vid de sju ALF-regionerna

(landsting + universitet med läkarutbildning)

Maud Quist
Vetenskapsrådet

Regeringsuppdrag: utvärdering av den kliniska forskningens kvalitet

Övergripande syfte: **kvalitetsutveckling**
Resursfördelning baserat på utvärderingsresultat

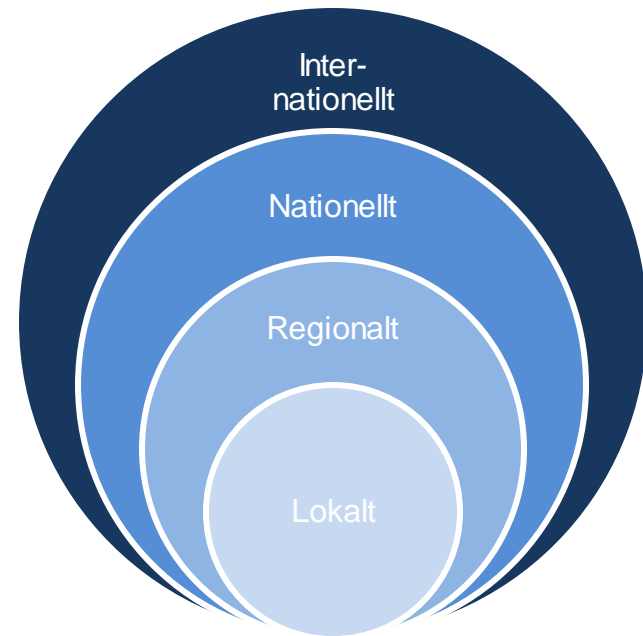
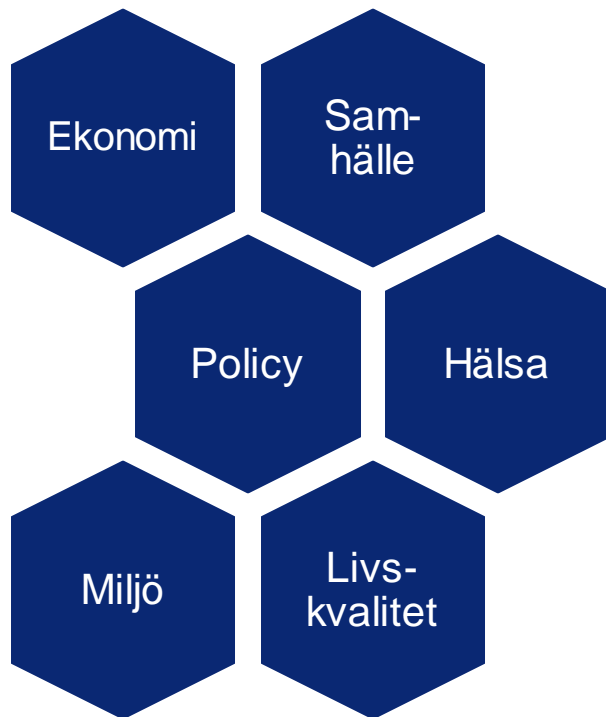
* Av 20 % av ALF-ersättningen för klinisk forskning ca 350 msek per år

Klinisk betydelse och samhällsnytta

”societal impact” B R E D definition

”Impacts beyond academia that have provided benefits to one or more areas...”

Definition av klinisk forskning

”sådan forskning som förutsätter vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller att identifiera faktorer som leder till ökad hälsa”

§7 ALF-avtalet

Projektgrupp och expertpanel

Maud Quist

Andreas Augustsson

Gustav Peterson

Peter Lundin

Frida Mowafi

Ulrica Horwath

Bo Sandberg

Lisbeth Tranebjaerg (ordf), Danmark

Henning Beck Nielsen, Danmark

Elizabeth Bergsten Nordström, Sverige

Anders Blanck, Sverige

Kåre Birger Hagen, Norge

Charlotte Hall, Sverige

Anne Sales, USA

Ian Viney, Storbritannien

Två huvudfrågor

1. Hur arbetar ALF regionen med implementering av forskningsresultat (egna eller andras resultat) i sin kliniska praktik?
2. Vad är den kliniska betydelsen och samhällsnyttan av ALF regionens kliniska forskning?

Bedömningskriterier

- Implementering av forskningsresultat i klinisk praktik
- Genomslag av klinisk forskning utanför akademien
- Forskningskompetens
- Samverkan

Sammanvägd bedömning, tre kvalitetskategorier

Mycket hög kvalitet:

ALF-regionen visar på väl fungerande strukturer, processer och resultat med avseende på både implementering och genomslag utanför akademien.

Underlag för panelens bedömning

- självvärderingar, inklusive fallstudier
- statistik över anställda, disputerade etc. (SCB)
- genomslag av forskning i kliniska riktlinjer (Minso)
- hearings
- (bakgrundsinformation)

Fallstudierna

1–3 per ALF-region, exempel på fall där egen klinisk forskning (upp till 20 år gamla publikationer) har *bidragit* till klinisk betydelse och samhällsnytta (inträffad senaste 4 åren) och vägarna dit.

Varje fallstudie en beskrivning på ca 2,5 A4 av:

- 1) **genomslag utanför akademien (själva "fallet")**
- 2) **underliggande forskning**
- 3) **nyckelprocesser och nyckelfaktorer.**

1) Genomslag utanför akademien

Instruktion till ALF-regionerna:

Beskriv 1-3 fall av klinisk betydelse och/eller genomslag utanför akademien där er kliniska forskning har bidragit väsentligt och tydligt.

Referera till relevanta dokument och/eller personer som kan verifiera genomslaget.

Bedömningskriterier:

Räckvidd och betydelse av genomslaget.

2) Underliggande forskning

Instruktion till ALF-regionerna:

Beskriv kort de forskningsresultat från er ALF-region som har bidragit substantiellt och distinkt till genomslaget och varför dessa forskningsresultat var essentiella.

Referera till 1-10 publikationer från er ALF-region, lista namn och adresser.

Bedömningskriterier:

I vilken utsträckning som ALF-regionens forskningsresultat har bidragit väsentligt och tydligt till det beskrivna fallet av genomslag.

3) Nyckelprocesser och nyckelfaktorer

Instruktion till ALF-regionerna:

Beskriv de nyckelprocesser och nyckelfaktorer som ni anser har varit avgörande för att bidra till forskningens genomslag.

Referera till relevanta dokument och/eller personer som kan verifiera genomslaget.

Bedömningskriterier:

I vilken utsträckning som ALF-regionens processer och strategier har bidragit till det genomslag som beskrivs i fallstudien.

Exempel på fallstudier

- Behandlingsmetoder – t.ex. leukemi, prostatacancer, knäartros, hjärtstillestånd, förmaksflimmer, bariatrisk kirurgi (mot övervikt), Parkinson
- Vårdprogram – ADHD, autism
- Diagnosmetoder – t.ex. Alzheimer i tidigt skede, ALS
- Provtagning och vaccination – livmoderhalscancer
- Medicinsk abort
- Prevention av knäskador genom uppvärmningsprogram, av järn- och blodbrist genom sen avnavling
- Teknikutveckling – visualiseringsbord, för t.ex. virtuella 3D-undersökningar av hjärna och hjärta, obduktioner
- Undervisning – Inter-professional learning programme

Exempel på nyckelprocesser och nyckelfaktorer

- Aktiv spridning av kunskap inom och utom akademien, media-exponering, deltagande i expertgrupper, riktlinjer, kvalitetsregister organisationer, ändrat innehåll i undervisning
- Samarbete – vetenskapligt (t.ex. prekliniska och kliniska forskare samt klinisk praktik, multidisciplinärt och internationellt) och med olika aktörer/intressenter utanför akademien
- Långsiktig finansiering
- Ett definierat kliniskt problem som berör många
- Väl genomförda studier
- Tillgång till register, databaser, biobanker

Implementering av forskningsresultat (egna och andras) i klinisk praktik

1. Processer för att hålla klinisk praktik i linje med den bästa evidensen
2. Hur säkerställs att dessa processer är lämpliga, uppdaterade och att de används?
3. Hur utvärderas dessa processer och hur säkras att utvärderingsresultaten används?
4. 1–3 exempel (fallstudier) på framgångsrika processer för implementering av kliniska forskningsresultat (egna och andras) i klinisk praktik i ALF-regionen
5. SWOT-analys (styrkor, svagheter, möjligheter och hot) för implementering av forskningsresultat i klinisk praktik

Panelens generella rekommendationer för god implementering av klinisk forskning i praktik och för vidare samhällsnytta

1. Tydligt uttryckta ambitioner, transparenta och systematiska processer för att förbättra den kliniska praktiken t.ex. genom att använda kvalitetsregister, HTA, riktlinjer
2. Gott samarbete mellan universitet, universitetssjukhus och landsting
3. Involvera patientorganisationer, riktade informationssatsningar till allmänheten.
4. Samarbete mellan ALF-regionerna
5. Samarbete mellan olika professioner

**Utvärdering av den kliniska
forskningens kvalitet
vid de landsting
som omfattas av ALF-avtalet**

2018

Hur kan man spåra samhällseffekter av forskning?

- Det går
- Kvalitativt angreppssätt och bedömning av expertpanel
- Stickprov, ett litet, positivt urval med goda, belysande exempel
- Att identifiera förklarande faktorer och studera processer och strukturer bidrar till lärande och vidare utveckling

